

вленіе, до като слѣдъ пълно обыкаляніе около сънцето, произлѣзе съвършенно въстановленіе.

Да разгледамы сега наклоненіята на планетни-тѣ орбиты. Тука нещо има гарантія за трайността на система-та, ако жглы-тѣ, подъ кои-то планетни-тѣ орбиты сѫ наведены, не останжть на вѣкы почти безъ измѣненіе. Ако са намѣри, че съществуватъ измѣненія, отъ кои-то наклоненіята растхтъ безъ да са спиржть и да са завръщтъ къмъ първоначално-то си положеніе, тогасъ трайността на система-та е невъзможна. Прекрасны-тѣ ѹ пропорціи трѣба малко-по-малко да са изгладятъ, и царствующа-та сега въ нея хармония да са наруши и да настане пакъ хаосъ.

Като начнемъ пакъ отъ земя-та, ний намѣрвамы, че, отъ най-длѣбока древность наклоненіето на земния екваторъ къмъ еклиптика-та са смалява. Отъ измѣреніята на Ератостена, прѣди 2078 години, това на-маливаніе възлѣза почти до $25'$ и $44''$ или около половина секунда всяка година. Ако това измѣненіе са продължава, то близо слѣдъ 85,000 години екватора ще съвпадне съ еклиптика-та, и редъ-тѣ въ природа-та ще са измѣни съвършено: цѣла година ще царствува постоянна пролѣтъ, и времена-та на година-та ще исчезнатъ на вѣкы. Но въ това нѣма никаква опасность. Смаливаніето на наклоненіето ще достигне свои-тѣ предѣли сравнително въ късъ време, и ще са обрнте въ нарастяніе, отъ таквози медленно колебаніе назадъ и напрѣдъ, въ продълженіе на хилади години, годишни-тѣ времена ще съхранятъ назначеннитѣ тѣмъ мѣста, както и времена-та на сѣидбы-тѣ и жътви-тѣ. Тѣзи измѣненія въ наклоненіето произлѣзватъ най-много отъ възмущеніята на Венера, и понеже тѣзи възмущенія зависятъ отъ относително-то положеніе на тѣзи планета къмъ всички други, то съ време тѣзи измѣненія съвършено ще са на-важатъ.

Жглы-тѣ, подъ кои-то планетни-тѣ орбиты сѫ наведены една къмъ друга, намѣрватъ са въ безпрестанно измѣненіе. Орбита-та на Юпитера сега образува жгъль съ еклиптика-та 4731 секунди, а този жгъль са смалява съ таквази скорост, що-то близо слѣдъ 20,000 години тѣзи пло-скости ще съвпаднатъ. Това нѣма да произведе никакво влияніе върху цѣлостта на планетни-тѣ и трайността на система-та. Но ако сѫщо-то измѣненіе са продължава още по-нататъкъ, то жгъла между орбити-тѣ може най-послѣ да порасте до толко, що-то тѣ да станжтъ перпендику-ляри една къмъ друга, а това ще повлече подирѣ си разрушението на система-та.

Лагранжъ длѣбоко изслѣдавалъ този въпросъ за наклоненіята на планетни-тѣ орбити и, като намѣрилъ една свръска между массы-тѣ на планетни-тѣ, главни-тѣ оси на тѣхни-тѣ орбити и наклоненіята, доказалъ, че макаръ жгли-тѣ на наклоненіето и да могатъ да са измѣня-ватъ, но само въ твърдѣ тѣсни предѣли, и че тѣ всички полека са колебаятъ около срѣдни-тѣ си мѣста, като не преставватъ никога прѣдни-санни-тѣ предѣли, като оздравявватъ, чрѣзъ тѣзи особенности трайността на система-та.

Тука ний пакъ виждамы този забѣлѣжителенъ фактъ, че въредъ дѣто нѣкое колебаніе е свързано съ трайността на система-та, тамъ то